

15.01.2026

Kirkkohallitus - Virastokollegio

Kirkkohallituksen virastokollegio / Kyrkostyrelsens ämbetskollegium

Kokousaika/Tid	15.01.2026 09:00 -	
Kokouspaikka/Plats	Kirkon talo, neuvotteluhuone Jerusalem	
Jäsenet/Medlemmar	Niilo Pesonen (puh.joht./ordf.) Pirjo Pihlaja Kimmo Kääriäinen Anna Kaarina Piepponen Petri Määttä Juha Tuohimäki	
Läsnä/Närvarande	Eeva-Kaisa Heikura	1–17, 19–22 §
	Asta Virtaniemi (siht./sekr.)	
	Ira van Gilse van der Pals	6–12 §
	Tuomo Kahenvirta	15 §
	Anni Rinne	16, 17 §
	Edla Mäkelä	18–20 §
	Sari Kiili	21 §
	Kai Kauppinen	22 §
Pöytäkirjan vakuudeksi/In fidem	Tarkastanut/Justerat	
Asta Virtaniemi	Niilo Pesonen	

15.01.2026

Kirkkohallitus - Virastokollegio

§ 19 Lupahakemus; Porvoon Pikkukirkon korjaussuunnitelmat

Diaarinumero DKIR/853/03.03.00/2025

Esittelijä yliarkkitehti Edla Mäkelä

Perustelut **Kirkollisen rakennuksen lupa**

Porvoon seurakuntayhtymän yhteinen kirkkovaltuusto on 04.12.2025 § 30 päättänyt hyväksyä suunnitelmat Porvoon pikkukirkon muutoksille vesivahingon korjaustöiden yhteydessä. Kirkkohallitukselta on haettu kirkkolain mukaista lupaa suojellun kirkollisen rakennuksen olennaiseen muuttamiseen. (Liite 19 §)

Muutoksen kohteena oleva kirkollinen rakennus

Porvoon pikkukirkko valmistunut 1740 ja se on käynyt läpi useita muutosvaiheita. Suurimmat muutosvaiheet ovat 1880-luvun kunnostus sekä professori Nils Erik Wickbergin suunnittelemat 1970-luvun muutostyöt. 1880-luvulla tehtiin muutoksia sisätiloihin, sisäpinnat verhoiltiin pystylaudoituksella ja kirkkoon hankittiin urut. Urkupillistöä varten rakennettiin sisäkattoon korotus, ”urkukomero”. 1970-luvulla purettiin alkuperäinen lehteri ja urut sijoitettiin kirkkosalin lattialle, sisäänkäynnin vasemmalle puolelle. Eteishuoneeseen sijoitettiin toimintaa tukevia aputiloja, naulakko ja wc-tila. Sakastiin tehtiin myös wc-tilat, keittiö ja tuulikaappi. Alkuperäisen, 1800-luvun lattian päälle tehtiin lisäeritys ja uudet lautalattiat. Penkit korvattiin uusilla, joihin säilytettiin penkkien päätykoristeet, tosin levennettyinä ja uudelleen maalattuina.

Suunnitelman mukaan 1970-luvun penkit poistetaan ja korvataan irtotuoleilla. Nykyisistä penkeistä säilytetään yksi rivi sekä eturintamusaita uuden lehterin etureunan linjassa. Urkulehteri rakennetaan uudelleen 1970-luvulla puretun lehterin mukaisesti ja urut siirretään sinne. Lehterin alle tehdään lasten leikkitila. Kirkkosalin takaosaan tulee säilytystiloja. Alttarialueen korotus poistetaan sekä alttari muutetaan siirrettäväksi ja alttarikaide uusitaan pienempänä ja liikuteltavana. Alttariseinälle asennetaan sähkötoiminen valkokangas. Kirkkosaliin palautetaan alkuperäinen lattialaudoitus.

15.01.2026

Kirkkohallitus - Virastokollegio

Eteishuoneeseen tilat on suunniteltu kaksivaiheisesti siten, että toinen wc-tiloista on myöhemmin poistettavissa, vapauttaen lisätilaa keittiölle. Kellotapulin ja pikkukirkon sakastin edustalle on tarkoitus toteuttaa erillinen wc-rakennus, joka palvelisi sekä pikkukirkkoa että tuomiokirkkoa. Erillisen rakennuksen valmistuttua on mahdollista muuttaa pikkukirkon eteisen tilajärjestelyä suunnitelmissa esitetyn mukaisesti tukemaan vielä paremmin monipuolista toimintaa rakennuksessa. Eteisen istuskeluryhmän nurkkaukseen tehdään rintapanelointi kirkkosalista purettavien penkkien päädyistä, säilyttäen ainoastaan 1800-luvun koristemaalatut osat.

Seurakuntien lausunnot

Suomalaisen seurakunnan seurakuntaneuvosto on antanut 10.06.2025 lausunnon luonnossuunnitelmista A, B ja C. Seurakuntaneuvosto valitsi vaihtoehdon B sillä ehdolla, että penkit ja kaide ovat irrotettavia ja liikutettavissa. Kannatusta sai ajatus siirrettävästä kastemaljasta ja siirrettävästä, nykyistä pienemmästä ja vanhaa materiaalia hyödyntäen rakennetusta alttarista.

Ruotsalaisen seurakunnan seurakuntaneuvosto on antanut 10.06.2025 lausunnon luonnossuunnitelmista A, B ja C. Seurakuntaneuvosto valitsi vaihtoehdon B, tosin niin että penkit eivät ole kiinni lattiassa vaan liikuteltavia. Luonnos B huomioi toimivalla tavalla kirkkosalin monipuolisen käytön tarpeen ja huomioi samalla Pikkukirkon historiallisen arvon.

Museoviraston lausunto

Museovirasto on antanut 05.11.2025 asiasta lausunnon, joka perustuu Livady Oy 19.09.2025 päivättyyn suunnitteluaineistoon. Lausunnon mukaan muutokset ovat hyvin perusteltuja ja toteutettavissa rakennusperintöarvot huomioiden. Suunnitelmien mukaan toteutettuna kirkkosali hahmottuu myös jatkossa rakennushistoriallisesti arvokkaana tilana. Detaljisuunnitteluun tulee kiinnittää erityistä huomiota. Eteisen rintapanelointi on epätyypillinen tapa säilyttää rakennusperintöä. Tilanteessa, jossa arvokkaimmat osat penkeistä on vain fragmentteina olemassa, voidaan näin toimia.

Maanpinnan korkotasojen suunnittelussa on huomioitava kirkkomaan arkeologinen kulttuuriperintö ja mahdollisista kaivuutöistä on pyydettävä erillinen lausunto. Museovirastolla on hyväksyttävä ennen toteutukseen

15.01.2026

Kirkkohallitus - Virastokollegio

ryhtymistä keskeisimmät työpiirustukset. Museovirasto lausuu uusista suunnitelmista tarvittaessa. Museovirasto on pidettävä ajan tasalla hankkeen jatkosuunnittelusta. Lisäksi viraston edustaja osallistuu hankkeen työma-aikaiseen seurantaan tarvittavilta osin. Työmaan seuranta ja suunnitelmien hyväksyntä tulee sopia ennen hankkeen aloitusta. Museovirasto puoltaa kirkon muutostöitä suunnitelman mukaisesti lausunnossa mainitut asiat huomioiden.

Tuomiokapitulin lausunto

Helsingin hiippakunnan tuomiokapituli on 17.12.2025 § 41 antanut asiasta lausunnon, jonka mukaan yhteisen kirkkovaltuuston päätös ei ole syntynyt virheellisessä järjestyksessä, päätöksen tehnyt viranomainen ei ole ylittänyt toimivaltaansa eikä päätös muutoinkaan ole lainvastainen.

Tuomiokapituli pitää ehdotettuja tilamuutoksia perusteltuina. Niitä on valmisteltu palvelumuotoilun keinoin samassa yhteydessä kuin koko kirkonmäen käyttömahdollisuuksia. Esitetyt muutokset mahdollistavat Pikkukirkon nykyistä monipuolisemman käytön, ja niissä on otettu huomioon eri käyttäjäryhmien tarpeet.

Lupaviranomaisen harkinta asiassa

Porvoon pikkukirkon korjaus- ja muutossuunnitelmat sisältävät sekä kirkkorakennuksen säilymisen kannalta välttämättömiä kunnostustoimenpiteitä että seurakunnan toiminnan kannalta tärkeitä muutoksia. Suunnitelmissa on pyritty palauttamaan ja säilyttämään aikaisempaa sisustusta mahdollisuuksien mukaan. Kirkkoa käyttävät seurakunnat ovat antaneet omat lausuntonsa. Päätöksen valmistelussa on tehty lapsivaikutusten arviointi. Museoviraston ja tuomiokapitulin lausunnot puoltavat suunnitelmaa.

Lupaviranomaisen päätösvalta

Porvoon seurakuntayhtymän yhteisen kirkkovaltuuston päätös on syntynyt lain mukaisessa järjestyksessä ja lain edellyttämällä määräenemmistöllä. Suunniteltu muutos edistää kirkollisen rakennuksen kulttuurisesti kestävää hoitoa ja käyttöä. Suunnitelmassa on huomioitu rakennuksen ominaisluonne ja erityispiirteet, joten lupa on myönnettävissä.

15.01.2026

Kirkkohallitus - Virastokollegio

Sovelletut lainkohdat: Kirkkolaki luku 3 § 9, 21, 22 ja 23 sekä luku 10 § 15 ja 23. Kirkkojärjestys luku 3 § 50 sekä luku 10 § 4.

Lisätiedot

yliarkkitehti Edla Mäkelä, edla.e.makela@evl.fi

Päätösehdotus

Kirkkohallitus myöntää Porvoon seurakuntayhtymälle kirkkolain mukaisen luvan Porvoon pikkukirkon sisätilojen muutoksille Livady Oy:n laatiman 19.09.2025 päivätyn muutossuunnitelman mukaan.

Museoviraston lausunnossa esitettyjä ohjeita tulee noudattaa. Tämä päätös on pidettävä seurakunnassa yleisesti nähtävänä kirkkolain 10 luvun 23 §:n mukaisesti. Korjaus- ja muutostyöt voivat edellyttää myös rakentamislain mukaista lupaa, joka seurakunnan tulee hakea rakennuslupaviranomaiselta.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Toimenpiteet

Ote Porvoon seurakuntayhtymä ja Museovirasto, tiedoksi Helsingin hiippakunnan tuomiokapituli.

15.01.2026

Kirkkohallitus - Virastokollegio

OIKAISUVAATIMUSOHJE

Tähän päätökseen tyytymätön voi tehdä siitä kirjallisen oikaisuvaatimuksen kirkkohallituksen täysistunnolle.

Oikaisuvaatimuksen voi tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen).

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimusaika lasketaan päätöksen tiedoksisaannista tiedoksisaantipäivää lukuun ottamatta. Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa katsotaan asianosaisen saaneen tiedon päätöksestä kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä.

Oikaisuvaatimuksen sisältö

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisesti ja siitä on käytävä ilmi:

- oikaisuvaatimuksen tekijän nimi ja tarvittavat yhteystiedot asian hoitamiseksi
- päätös, johon oikaisua vaaditaan
- millaista oikaisua päätökseen vaaditaan
- millä perusteilla oikaisua vaaditaan.

Oikaisuvaatimuksen toimittaminen

Oikaisuvaatimus on toimitettava oikaisuvaatimusajan kuluessa kirkkohallitukselle osoitettuna osoitteeseen:

Postiosoite: PL 210, 00131 Helsinki

Käyntiosoite: Eteläranta 8, Helsinki

Sähköposti: kirkkohallitus@evl.fi

15.01.2026

Kirkkohallitus - Virastokollegio

Kirkkohallituksen viraston aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 8.30–16.15.

Oikaisuvaatimuksen on oltava perillä kirkkohallituksessa oikaisuvaatimusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä.

Oikaisuvaatimuksen voi tuoda virastoon, lähettää postitse tai sähköisesti.

Sähköisen viestin katsotaan saapuneeksi viranomaiselle silloin, kun se on viranomaisen käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä siten, että viestiä voidaan käsitellä.

Oikaisuvaatimus toimitetaan omalla vastuulla.